

اقاقیا

۳۰ آهنگ کلاسیک برای دونوازی

گیتار و فلوت

شامل: آنا مکدالنا و .....

اثر:

Peter Greenwood
Jean Rosenbium

ترجمه: محمد صادق سراج

انتشارات رهام

۱۳۸۵

THE RECORDING

استفاده از CD ضبط شده :

CD حاضر به شیوه مخصوصی تولید شده که می تواند به دو طریق مورد استفاده قرار گیرد.

می توان آن را به عنوان یک صدای استریوی کامل معمولی که هم صدای گیتار و هم صدای فلوت شنیده شود، همچنین می توان از آن به عنوان یک همراهی کننده با فلوت به وسیله تنظیم بالانس استریو به کانال چپ رفت. در این صورت صدای ضبط شده فلوت حذف خواهد شد. البته گیتاریست ها مایل هستند که با فلوت ضبط شده همراهی کنند که در این صورت فقط به کانال راست خواهند رفت تا صدای ضبط شده گیتار را حذف کنند.

تراک اول کوک نت (A_440) را ارائه می کند. قبل از هر قسمت کلیک های میزان شماری قرار دارد که میزان سرعت یا تمپو را تعیین می کند. اگر هیچ نت برگزیده ای وجود نداشته باشد یک ضرب (کلیک) شنیده خواهد شد. بطور مثال: قسمت منوئت از آنامکدالنا اثر باخ (تراک شماره ۲) در کسر میزان 3/4. بنابراین نوازنده پس از شنیدن سه کلیک شروع خواهد نمود به اجرا. وقتی که نتی ظاهر می شود با هر تعداد از ضرب ها (کلیک) که لازم است یک میزان کامل نشان می دهد. آهنگ منوئت ساخته موزارت (تراک شماره ۶) نمونه ای از این روش است که با نتی در کلیک سوم آغاز می شود بنابراین فقط ضرب اول و ضرب دوم قبل از نواختن شنیده خواهد شد. همچنین در آهنگ گاوت (تراک شماره ۴) و مارچ (تراک شماره ۵) که در کسر میزان 4/4 یا C نت نویسی شده است، برای سهولت اجرا، چهار کلیک در کسر میزان 4/4 آورده شده است. در پرومناد (تراک شماره ۱۱) تا زمانیکه گیتار به عنوان مقدمه تکنوازی می کند، هیچ کلیک شنیده نمی شود.

FOREWORD

پیشگفتار

من به عنوان یک گیتاریست همیشه ترکیب فلوت و گیتار را یک ترکیب ویژه و جالب می دانم. متأسفانه مطالبی را که می بایست نوازنده بداند در بعضی موارد خیلی محدود است. سونات (قطعه ای از موسیقی که معمولاً با پیانو زده می شود) توسط Handel و Telmann (تنظیم برای گیتار) و نمونه های پراکنده کلاسیک (Giuliani) و کارهای مدرن (Castelnuovo-Tedesco)، (Villa-Lobos و Duarte) که تمامی آنها کاملاً باهمراهی فلوت و گیتار بوده مورد تقاضا داشته اما کتاب موسیقی در سطح هنر آموز برای دونوازی کمیاب است. در واقع می توان گفت وجود ندارد. خود من از نزدیک با این مشکل مواجه بوده ام. هنگامی که همسرم الیان، شروع به یادگیری فلوت کرد پس از مدتی پی بردم هیچ قطعه مشترکی را نمی توانیم با هم اجرا کنیم. به یاد آوردم که 'خدا به کسانی کمک می کند که به خودشان کمک می کنند' و پس از آن این مجموعه را آماده کردم. این کتاب دو هدف را دنبال می کند. اول اینکه هنرجویان فلوت و گیتار مجموعه ای را تمرین می کنند تا با آسان ترین روش موسیقی، بهترین نواختن را بدست آورند. و دوم اینکه این مجموعه به معرفی سبک های موسیقی و آشنایی با آهنگسازان بزرگ دنیا از قرن ۱۸ تا کنون می پردازد.

من در هر دوره اسامی مختلف هنرمندان، شاعران و فیلسوفان را قرار داده ام تا حس کنجکاوی در هنرجویان تحریک شده و از گسترش فرهنگی مربوطه اطلاع پیدا کنند. من به شدت معتقدم که مطالعه و شناخت هنرمندان در قرون گذشته ما را با جنبه های روحانی و فرهنگی زندگی در هر دوره، می بایست به سمت عبارات موسیقی اصیل به صورت عمیق تر و نزدیک تری هدایت کند.

علائم گیتار

دست راست	دست چپ	۱- انگشتان
p - انگشت شست	۱- انگشت اشاره	
I - انگشت اشاره	۲- انگشت وسط	
m - انگشت وسط	۳- انگشت حلقه	
a - انگشت حلقه	۴- انگشت کوچک	

۲- عددی که در داخل دایره قرار دارد نشانگر سیمی است که باید استفاده شود.

بطور مثال : ④ = نواختن روی سیم چهارم

۳- عددی رومی نشانگر این است که سیم ها به صورت باره در کدام فرت گرفته شود.

|| = باره روی فرت دوم و با شش سیم گرفته شود.

۴- عددی که در بالای عدد رومی قرار می گیرد نشانگر تعداد سیم هایی است که باید باره گرفته شود.

||⁴ = چهار سیم باره گرفته شود روی فرت سوم

۵- خط مورب مقطع که اعداد انگشتی دست چپ را به هم وصل می کند (2 2) نشانگر آن است که انگشت ثابت در جای خود باقی می ماند در حالیکه انگشتان دیگر تغییر می کنند.

۶- خط مستقیم (2-) نشانگر سر خوردن کدام انگشت روی سیم است.

۷- Harm هارمونیک، در اینجا به معنی سیم است نه نشان دادن صدا.

۸- Pizz پیزیکاتو، خفه کردن سیم ها با کف دست راست در حالیکه شست فعال است.

۹- Na + عادی بعد از Pizz یا Harm می آید و نمایانگر برگشت به حالت عادی است (بکار).

دوران باروک

شاید تمام دیدگاهها نسبت به موسیقی باروک به معنای لغوی باروک که ریشه اصلی آن کلمه ای پرتغالی است و به معنی بی تناسب و غیر عادی باشد برگردد. اما در واقع مرجعی برای معماری تزئینی قرن ۱۷ می باشد. در نهایت اینکه این دوره شامل کلیه هنرهای شکل گرفته از قرن هفدهم تا هجدهم است. موسیقی آن دوره هم که از نهایت نظم و تکامل شکل گرفته ای همراه بود به نام باروک شهرت یافت. دوران باروک در حدود سال ۱۶۰۰ آغاز و در سال ۱۷۵۰ با مرگ J.S.Bach خاتمه یافت. با شکل گیری این دوران تقریباً مدت ۱۵۰ سال تمام قدرت در اروپا به سمت کاتولیک ها و اشراف زادگان سوق پیدا کرد. به محض سقوط این دوران، پروتستان ها با موفقیت علیه کاتولیسم برآمدند و انقلاب های آمریکا و فرانسه جرقه ای بر پایان قدرت طبقه اشراف بود. این تغییرات عمده با تغییراتی بزرگ در فرهنگ اروپای غربی همراه بود. نظریات علمی جدیدی از افکار اشخاصی همچون: Galileo, Newton, Kepler و ناشی شد. معماری های جدیدی از سوی Bernini و Borromini روشهای خردمندان از Descartes, Spinoza و Milton معانی رفیع در نقاشی از سوی Vermeer, Rubens, Caravaggio و Rembrandt و مفاهیم جدید صوتی در موسیقی از سوی آهنگسازان بزرگ دنیا و برجستگانی نظیر Monteverdi, Purcell, Vivaldi, Scarlatti, Couperin, Telemann و Handel ارائه گردید.

عمده ترین تاثیر موسیقی این دوران در ابتدا از ایتالیا شروع شد، اما در اواسط قرن هجدهم ملل مختلف با تاثیرات ایتالیا برابری کردند و مدعی شخصیت های مستقل موسیقی شدند. از دستاوردهای قابل توجه موسیقی باروک شاید صعود شدید آلات و ادوات موسیقی به سمت جایگاهی مستقل بوده است که امروزه به شدت احساس می شود. دیگر دستاورد آن تولد اپرا (که به عنوان سمفونی مدرن و موسیقی پاپ در حالت های گوناگون افزایش یافته است)، هارمونی و سیستم تنالیت است که موسیقی ما از آن زمان به بعد بر پایه آن استوار بوده و باعث توسعه سبک های موسیقی ملل مختلف گردیده است.

اگر چه این واقعیت مشخص است که هیچ موسیقی همانگونه که نوشته می شود نواخته نمی گردد اما موسیقی این دوران باعث شد تا نوازندگان آزادی بیشتری نسبت به موسیقی نوشته شده داشته باشند. این عمل به چند روش انجام می شود. باید از مهمترین آنها به وجود آمدن: نت های زینت، ریتم، تمپو و دینامیک را نام برد.

BAROQUE

استفاده از نت های زینت (به ویژه نت های اصلی و یا عمومی در حالت های بالارونده و پائین رونده) به طور لزوم توسط C.P.E.Bach نوشته شد. آنها به شکلی نیستند که هرکسی لزوم آرایش آنها را سؤال کند. آنها دارای ارزش زمانی نیستند اما لازم الاجرا می باشند. آنها نت ها را با هم ارتباط می دهند و به نت ها زندگی می بخشند. سه علامت مهم تر از همه عبارتند از : Trill, Mordent (گزش فوقانی) و Inverted Mordent (گزش تحتانی).

تریل در بالای نت (یک پرده ای یا نیم پرده) نوشته می شود. تریل حرکت سریع نت اصلی و نتی که به آن متصل است را به نمایش می گذارد. در آن دوره تریل را از نت بالاتر از نت اصلی می نواختند. شکل موزون و طرح کلی آن بالای نت اصلی و در پراوتز مشخص شده. این شکل پراوتزی برای راهنمایی هنرجویان آمده است اما به طور طبیعی در نت نویسی باروک نوشته نمی شده. عددی که به نوبت نوشته می شود و بکار گرفته می شود به ارزش زمانی نت و تمپوی آن بستگی دارد. در تمپوی آهسته نت زینت به طور خیلی خلاصه گرفته می شود. سپس به دیگر نت های اصلی اجازه فرود آمدن می دهد که تناوب آن در این لحظه به آرامی آغاز می شود و به تدریج سرعت می گیرد. برای بعضی افکت های استادانه اغلب تریل با یک نت تزئین همراه می گردد. (Ex. 1b)

Ex. 1a
Gavotte -- Handel
(mea. no. 11)

Ex. 1b
Gavotte -- Handel
(mea. no. 16)

Mordent (گزش فوقانی) از نت (یک پرده ای یا نیم پرده) نوشته شده ابتدایی به سمت نت بالاتر رفته و سریع به نت اول باز می گردد. چنانچه علامت تغییر دهنده ای بالای آن باشد، ضرورت دارد نت بالاتر با همان علامت اجرا شود. (Ex. 2b)

Ex. 2a
Allegro -- Telemann
(mea. no. 24)

Ex. 2b
Gavotte -- Handel
(mea. no. 31)

Inverted Mordent (گزش تحتانی) در این گزش که خطی کوچک روی آن آمده از نت اصلی به نت پائین تر از خود رفته و سریع به جای اول بر می گردد. (Ex. 2c)

Ex. 2c
Gavotte -- Handel
(mea. no. 2)

موزیسین های باروک سعی براین داشتند تا نت هایی که به صورت عریان و به تنهایی نواخته می شدند را با روشهای مناسب و استادانه پوشش دهند. نمونه ای که می توان مثال زد در بخش فلویت (آسمان ایتالیایی) توسط G.P. Telemann آمده است در حالیکه تزئین استادانه را در نت های زینت می توان جهت تکرار مشاهده کرد. ممکن است تنوع و تفاوت را با نواختن یک قطعه به شکل درست، حتی در اولین اجرا بدست آورد. در این دوران نشانه های اندکی دیده می شد که در کنسرت ها به تمپو و دینامیک در موسیقی توجه داشته باشند. برای جزئیات بیشتر در مورد دوران باروک و تمرینات کاربردی آن دوران، به منابع موسیقی رجوع کنید.